

Een plan...en dan?

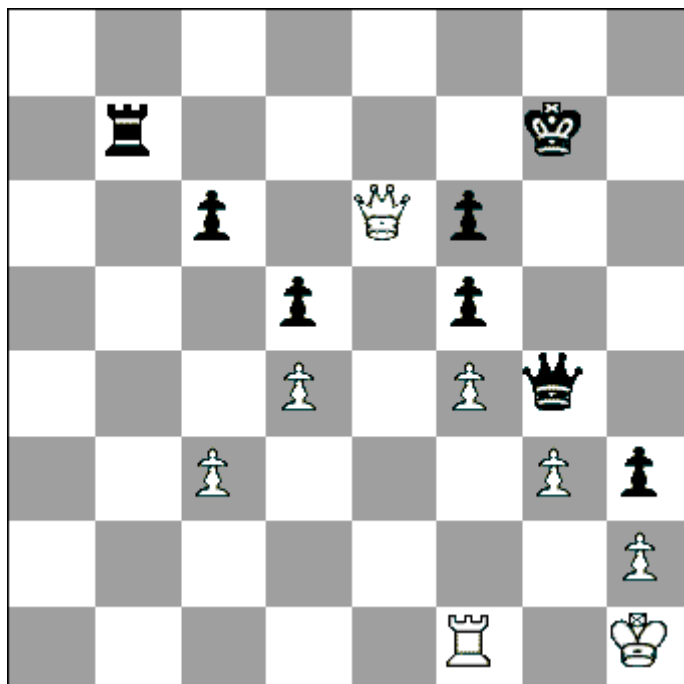
Helaas gebeurt het wel eens dat men een prachtige stelling heeft, maar de weg naar de winst toch moeilijk te vinden is. En dit heeft soms nare gevolgen. Er zijn bijvoorbeeld spelers die in zo'n geval lange tijd op een ingewikkeld plan gaan zitten broeden, zonder een direct winnende voortzetting te vinden. Door dit diepe eigen plan verliezen ze een hoop tijd en bovendien verslapt de aandacht voor andere zaken op het bord. Er zijn ook spelers die materiaal gaan offeren zodra ze zien dat ze beter staan, omdat ze ervan uit gaan dat ze de tegenstander mat kunnen zetten. Als blijkt, dat de vijandelijke koning nog kan ontsnappen, dan heeft de aanvaller vaak zoveel materiaal geofferd, dat hij net zo goed meteen kan opgeven. Ook zijn er spelers die maar gewoon wat heen en weer gaan schuiven als ze zien dat ze beter staan, omdat ze niet precies weten wat ze moeten doen. Ze zijn dan ook maar wat blij, als de tegenspeler een domme fout maakt, waarna ze wel kunnen winnen. Als de tegenspeler echter een tegenoffensief inzet, dan zitten ze vaak met de handen in het haar. En dat is eigenlijk heel merkwaardig, omdat ze deze reactie zelf hebben uitgelokt.

Daarom is het bij schaken altijd belangrijk, om een plan te hebben. Spelers die met een partij bezig zijn zorgen er dan ook meestal voor dat ze er een hebben. Eerst zetten ze hun stukken goed neer, dan richten ze deze stukken zo goed mogelijk op de vijandelijke rokastelling... en dan wordt het soms moeilijk, omdat ze niet weten hoe ze de aanval moeten voortzetten. Sommige spelers willen dan te snel gaan, en offeren er lustig op los, en anderen denken dat de winst vanzelf komt, en doen niets. Er zijn dan ook spelers die hier handig gebruik van weten te maken. Ze hebben de hele tijd een plan, maar gaan heel rustig te werk, waardoor de tegenstander de gelegenheid heeft om aan te vallen. De tegenstander staat hierdoor eigenlijk beter, maar omdat de opgebouwde stelling moeilijk te overrompelen valt, raakt de aanvaller er verlegen mee. Deze gaat minder goede zetten doen, omdat hij geen plan heeft, zodat zijn stelling langzaam steeds minder goed wordt. De verdediger, die wel een goede mogelijkheid ziet om aan te vallen, wacht rustig het juiste moment af en begint dan een goed voorbereide aanval. De speler, die eerst dacht zo mooi te staan, komt dan in grote problemen.

De nu volgende partij laat ook een voorbeeld zien van een verkeerd afgelopen aanval. De zwartspeler offerde materiaal om aanval te verkrijgen en kreeg de mogelijkheid, om mat te zetten. Hiermee komt nog een van de belangrijkste aspecten van het schaakspel boven water: je moet alles maar net gezien hebben!

M.Wolfs-B.Bakker, Meppel 2001

1.e4 Pc6 2.Pc3 g6 3.Pf3 Lg7 4.Lc4 e6 5.d4 Pge7 6.0-0 d5 7.exd5 Pxd5 8.Pxd5 exd5 9.Lb3 0-0 10.Le3 Lg4 11.c3 Lf6 12.Kh1 Pa5 13.Dd2 Te8 14.Pe1 Pxb3 15.axb3 c6 16.f3 Le6 17.Pd3 Te7 18.Lg5 Lxg5 19.Dxg5 Df8 20.f4 Lf5 21.Dg3 a6 22.Tfe1 Tae8 23.Txe7 Txe7 24.Pe5 f7 25.Pf3 Dh6 26.Ph4 Tg7 27.De1 Kh8 28.De8+ Tg8 29.Pxf5 gxf5 30.De7 Dg6 31.g3 Tg7 32.Dd8+ Tg8 33.De7 h5 34.Dxb7 h4 35.Tg1 Dg4 (Dreigt Df3+ gevolgd door h3) 36.De7 (Als wit zijn dreiging uitvoert, geeft zwart eeuwig schaak) Dg6 37.De3 h3 38.Df2 Te8 39.Df1 Dg4 40.Dd3 Te2 41.Tf1 Txb2 42.Dxa6 Kg7 43.Dd3 Txb3 44.De3 Tb7 45.De6? (Zie diagram. Nu de witte dame ver van huis is, kan zwart na een offer mat geven. De witte toren hoeft hiervoor alleen van de achterlijn te worden gelokt. Wat moet wit doen?)

Antwoord: Df3+ Na Txf3 volgt Tb1+) 45...Kg6? 46.Dg8+ Tg7 47.De8+ Tf7 48.Dg8+ Tg7 49.De8+ Kh7 50.De1 Dh5 51.De3 Kh6 52.De6 Tf7 53.Kg1 Kg7 54.Dxc6 De2 55.Dxd5 De3+ 56.Kh1 Te7 57.Dxf5? (Ook nu kan zwart met het reeds genoemde offer mat geven.) 57...De4+? 58.Dxe4 Txe4 59.Kg1 Te2 60.g4 Tg2+ 61.Kh1 Txe4 62.Tg1 Txe4 63.Kxe4 En wit komt in een gemakkelijk gewonnen eindspel terecht.